

Betuwsche novellen. Een reisgezelschap – J.J. Cremer

1^e druk: **Een reisgezelschap**: novellen van J.J. Cremer. Haarlem: De erven Loosjes, [1856]. Dl. 1: Eene zoogmoeder, De vriend van den huize. 155 p. Dl. 2: Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairiere. Het einde. 151 p.

1^e druk: **Betuwsche novellen**. Haarlem: De erven Loosjes, 1856. Dl 1: Iv, 120 p. Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis. Wiege-Mie. De oude Wessels en zijn gezin. Dl. 2: 84 p. Met afb. De regte Jozef. Deine-Meu.

2^e druk: **Betuwsche novellen**. Haarlem: De erven Loosjes, [1860]. Iv, 123 p. Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis. Wiege-Mie. De oude Wessels en zijn gezin. De regte Jozef. Deine-Meu.

3^e druk: **Een Reisgezelschap**. Haarlem: De erven Loosjes, [1869]. (een reisgezelschap in 2 dln).

4^e druk: **Een reisgezelschap**. Haarlem: De erven Loosjes, [1873]. (deel 1: Een zoogmoeder. De vriend des huizes. 155 p. deel 2: Ritter's Hans, De fransche komiek en de douairiere. Het einde. 151 p.

4^e druk. **Betuwsche novellen en een reisgezelschap**. Leiden: P. van Santen, 1877. Romantische werken, dl. 1.

5e druk: **Betuwsche novellen, en een reisgezelschap**. Leiden: A.W. Sijthoff, [1887-1888]. 6e druk. Vijftig-cents-editie, no. 21.

6e druk: **Betuwsche novellen en een reisgezelschap**. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1915. 7e druk. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

7e druk: **Betuwsche novellen en een reisgezelschap**. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1917. 8e druk. Romantische werken. Rode serie.

8e druk: **Betuwsche novellen en een reisgezelschap**. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1917. 8e druk. Romantische werken. Blauwe serie.

9e druk: **Betuwsche novellen en een reisgezelschap**. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1919. 8e druk. Vijftig-cents-editie.

10e druk: **Betuwsche novellen en een reisgezelschap** ...[et al.] Naar de originele uitgave verschenen ca. 1890 bij A.W. Sijthoff – Leiden. Nijmegen: Uitgeverij Historie, 1982. p. 1-8. ISBN 90.6313.015.5.

11e druk: **Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap**. Kindle editie. 441 p. 14 oktober 2014. Productgegevens ASIN: B00OAM12R4. bron-ISBN: 3849542351.

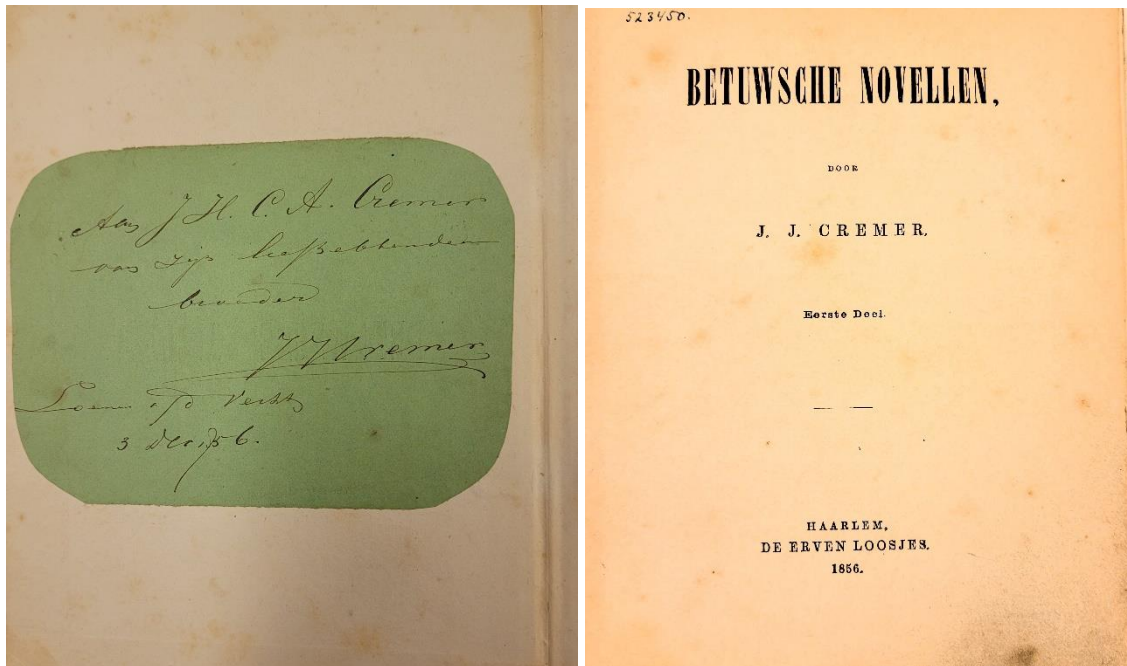
12e druk: **Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap**. E-book 1230002054636 19 december 2017 Adobe ePub. EAN 1230002054636.

13e druk: **Betuwsche novellen, en een reisgezelschap**. Apple books. 2017. Epub van uitgave 1880.

14e druk: **Betuwse novellen en een reisgezelschap** : o.a.: Wiege-Mie, De rechte Jozef, De oude Wessels en zijn gezin, De reis van Gerrit Meeuwsen en zien zeun noar de Amsterdamse karmis, Een zoogmoeder, De vriend van den huize / van J.J. Cremer. Rotterdam: Calbona Uitgeverij, 2018. 384 p. Oorspronkelijke uitgave: 1853. ISBN: 978-94-9257594-4 (paperback).

15e druk: **Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap**. Good press. E-book 4064066311698. 08 februari 2022 Adobe ePub. EAN 4064066311698

Opdracht aan zijn broer Jan in de Betuwsche novellen, deel 1, 1856:

Opregte Haarlemsche courant, 29 november 1856:

* * Bij de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

BETUWSCHE NOVELLEN

DOOR
J. J. CREMER.

Twee deelen in één band met Vignetten. Prijs f 1,30

Inhoud. Eerste deel: I. Een Betuwschen Landman met zijn Zoon op reis naar de Amsterdamsche Kermis. — II. **Wiege-Mie.** — III. De oude Wessels en zijn Gezin. — Tweede deel. I. De Regte Jozef. — II. Deine-Meu.

Een uitmuntend **geschenk** met de aanstaande Feesten en zeer geschikt voor Leesgezelschappen!!

Harlinger courant, 3 december 1856:

L I J S T
 DER JONGST VERSCHENEN
BOEKWERKEN,
 verkrijgbaar bij J. F. V. BEHRNS,
 Boekhandelaar te *Harlingen*.
 (25 Nov.—2 Dec.)

<i>S. F. Arthur</i> , wat een koopman vermag, 2edr. f 1,40	
<i>J. P. Arends</i> , Nieuwjaars- en verjaring- wensen.	- 0.15
<i>J. Bailie</i> , Manna voor den pelgrim. . .	- 0.25
<i>Christelijke huisvriend</i> , 1e afl. (Tijdschrift te beginnen 1857), per afl.	- 0.25
<i>J. J. Cremer</i> , Betuwsche novellen. . . .	- 1.30

Het leeskabinet, 1 februari 1857:

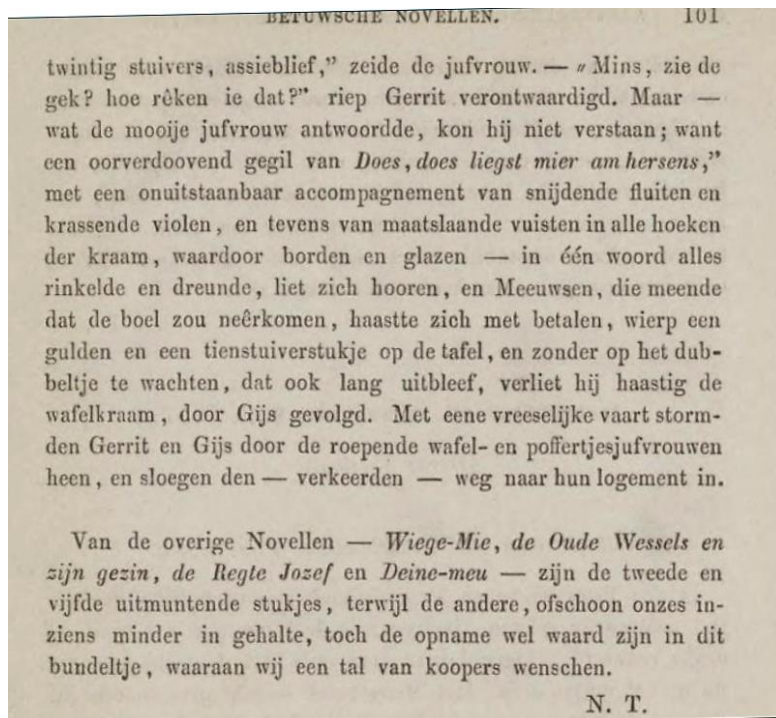
Betuwsche Novellen, door J. J. CREMER. Haarlem, de Erven Loosjes. 1856. Twee Deelen, in één band. 120 en 84 bladz. in gr. 16°. Prijs f 1,30.

Deze Betuwsche Novellen zagen, op één na, het licht in den *Gelderschen Volks-Almanak*; te zamen worden ze nu in een net boekdeeltje — het formaat der novellen van HENDRIK CONSCIENCE — ons publiek aangeboden.

Wij noemden daar HENDRIK CONSCIENCE, en de Erven Loosjes hebben wel uitgezien met, bij deze uitgave, het Conscience-formaat te kiezen (om het zoo eens te noemen), daar CREMER's rigting met geene beter dan met die van CONSCIENCE te vergelijken is, terwijl hij, onzes inziens, vooral niet beneden dezen populairen schrijver onzer zuidelijke naburen staat.

Een Betuwsch landman, met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis, is de eerste dezer novellen. Het spreekt van zelf dat de Geldersche boer en zijn zoon, die op reis reeds blijken hadden gegeven dat zij niet tot de touristen van beroep behoorden, te Amsterdam op kermistijd in hun element zijn, als een snoek op zolder. Wij zullen er een klein proefje van mededeelen.

„Jong! — jong! — jong!” dat waren de uitroepen, die vader en zoon Meeuwsen als om strijd deden hooren, toen de komieke pias van Krassée naar het nokje van de tent klom, en daar allergeestigst een kleermaker ging nabootsen. „Jong! — jong! — jong! he'k nou!” waren de uitvallen, toen Blanus met zijn troep Russische, Italiaansche, Spaansche en Turksche paardenhelden en heldinnen naar buiten kwam, en drieveerde buiten vertoonde van 't geen er binnen gebeuren zou. „Luuster! Luuster!” riep Gijs, terwijl hij tevens schier omver werd gestooten door een troepje voorbijdringende kermisgasten. „Luus-

Het leesmuseum, 1857:

Betuwsche Novellen door J. J. CREMER. *Haarlem, De Erven LOOSJES.* 1856. Twee

deeltjens blz. IV, 120 en 84 met twee platen.

Met innig genoegen roepen wy de aandacht onzer lezers op de twee bundeltjens, waarvan de titel aan het hoofd dezer regelen gedrukt staet. Indien het *Schwarzwald* trotsch is op de *Dorfgeschichten* van BERTHOLD AUERBACH, indien *Rhynland* te regte roem draegt op de *Erzählungen* van W. O. VON HORN, en de *Antwerpsche Kempen* op de gemoedelyke schetsen van onzen HENDRIK CONSCIENCE, zoo mag de *Betuwe* fier zyn, dat waar de geliefde namen van AUERBACH, W. O. VON HORN, en HENDRIK CONSCIENCE te samen worden uitgesproken, haer J. J. CREMER voortaan niet zal worden vergeten.

De *Betuwsche Novellen* zagen het eerste licht in de Geldersche Volksalmanakken, en weinig wist zeker de schryver, dat, toen hy die eenvoudige, ongekunstelde, maer uit de natuer gegrepene tafereeltjens maelde, hy wezentlyke meesterstukken voortbragt; weinig dacht hy er zeker aan, dat hy peereeltjens van het helderste water aan zyne hand liet ontglippen. Wy danken den heer J. J. CREMER dan ook, dat, beter ingelicht over de waarde dier edele steenen, hy ze in een bevallig kransjen heeft vereenigd; wy danken hem, dat hy aan de lezers van de buiten *Gelderland* weinig verspreide Gelderschs Volksalmanakken het uitsluitelyk genot van zyne lettervruchten niet heeft gelaten, maer allen Nederlander, hy woone dan te *Arnheim*, te *Amsterdam*, te *Antwerpen* of te *Gent*, indien hy maer gevoel heeft voor het schoone, in staet heeft gesteld, om ze zich te verschaffen.

De twee deeltjens *Betuwsche Novellen* van den heer J. J. CREMER bevatten vyf

verhalen : een *Betuwsch Landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis* (dat alleen onder de vyf van luimigen aerd is), *WIEGE-MIE, DE OUDE WESSELS EN ZIJN GEZIN, DE REGTE JOZEF, en DEINE-MEU.* Deze *Novellen* munten in 't algemeen uit door hun eenvoudig gevoel, door hunne waarheid. Als zoo vele romanschryvers stygt de heer J. J. CREMER op geene stelten, om verheven te schynen; als zoo veel anderen kruipt hy niet op den grond, om natuerlyk te zyn : hy is verheven, zonder bombast, natuerlyk en eenvoudig zonder platheid. By hem geene weidsche beschryvingen, geene verre omhaal van holklinkende woorden, van schitterend klatergoud, om het ydele van zyn verhael te verbergen; overal treft ons de natuer in al hare waarheid met hare frissche, oorspronkelyke, onvervalschte poëzy. Men mag den heer J. J. CREMER den Noord-Nederlandschen CONSCIENCE noemen, en de Gelderschman overtreft zelfs misschien den beroemden Vlaming door de kunstige aeneenschakeling zyner tafereelen, door de kieschheid van zyn penseel.

Eene enkele *Novelle* beviel ons minder : het is die welke tot titel draegt : *Een Betuvisch Landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis* : zy zweemt te zeer naer karikatuur; nochtans levert zy menigen trek op, den meester waardig. De heer J. J. CREMER maekt wel eens een al te kwistig gebruik van uitroepingsteekens, punten en groote letters. Wy denken niet, dat hy zich daerover zal willen verontschuldigen met, even als ergens de OUDE HEER SMITS, te zeggen, dat hy die slechte gewoonte van DE LA MARTINE heeft aangeleerd. Zyne verhalen

zullen niets van hunne groote verdiensten verliezen; zy zullen den lezer niet min treffen, indien hy al dien nutteloozen ballast maer over boord werpt, of aen anderen, die zoo geene ryke vracht voeren, overlaet. Om de lokale kleur beter te bewaren, heeft de heer J. J. CREMER zeer dikwyls, en zelfs buiten de dialogen, van het Geldersche dialect gebruik gemaakt; zulks legt op zyne tafereelen eene eigene tint, die "zeker niet onaerdig is. Wy hadden echter verlangd, het Nederlandsen woord onder aen de bladzyde op meer plaatsen te vinden, ten dienste van hen, die met *Gelderlands* gewestsprake niet bekend zyn. Eens dat GERRIT MEEUWSEN, WIEGEMIE, WESSELS, JENNEKE en ANNEKE de grenzen van hunne geboortestreek overschreden, moest de heer J. J. CREMER den goeden lieden iemand hebben medegegeven, die hunne schilderachtige tael voor de bewooners der andere Nederlandsche gewesten van tyd tot tyd met een enkel woordjen duidelyk wilde maken.

Wy zullen ieder der vyf verhalen, die in beide deeltjens voorkomen, niet breedvoerig ontleden: hier laet de kritiek het ontleedmes vallen, om alleen te genieten en te bewonderen. Liever kiezen wy uit het vyftal eene *Novelle*, en laten die hier volgen, ten einde onze Vlaemsche lezers zelve te laten oordeelen, dat wy niet al te zeer met de *Betuwsche Novellen* van den heer J. J. CREMER zyn ingenomen. Wy zyn innig overtuigd, dat geen enkel den wensch zal kunnen onderdrukken, insgelyks met de overige verhalen kennis te maken.

De *Betuwsche Novellen* zyn versierd met twee plajtjens door den Schryver zelve

geteekend, en de verschillende typen voorstellende, waarmede de heer J. J. CREMER ons in zyne verhalen nader bekend maekt. De gedachte is eigenaerdig; doch de uitvoering laet wel wat te wenschen over: de typen hebben te weinig karakteristieks, en wy verkiezen dan ook den schryver zeer verre boven den teekenaer.

J. F. J. HEREM««.

Vaderlandsche letteroefeningen 1857:

J. J. CREMER. *Betuwsche Novellen. Twee Deelen. Te Haarlem, bij de Erven Loosjes. 1856. In 12mo. XVI en 204 bl., met gelith. platen, f 1 - 30.*

Wanneer de Schrijver ons vóór de uitgave geraadpleegd had over de reproductie dezer verhalen, wij zouden niet gearzeld hebben de uitgave te ontraden. Even als in andere Novellen van dezen Auteur is de dialoog los en levendig, en stelt de Schrijver zich als een prijzenswaardig doel voor oogen den mensch weder te geven, en zijne denkbeelden te dramatiseren. Wij achten dit de grootste *Aufgabe* der kunst, maar juist omdat wij den Schrijver van *Daniël Sils* op verre na niet gelijk stellen met de romanschrijvers die als eene sprinkhanenplaag Europa bezoeken, zouden wij de uitgave dezer Novellen hebben ontraden, en dat wel om twee redenen. Vooreerst zijn de verhalen zelve ons niet belangrijk genoeg. *Meeusen en Gijs op de kermis* is een afgesleten denkbeeld, dat dikwijls geestiger is behandeld dan CREMER het hier doet; *Wiege Mie* berust alleen en uitsluitend op eene even oude *intrigue* in alle oude romans te lezen; *de oude Wessels en zijn gezin*, daarentegen, is een eenvoudig verhaal, dat zich zeker met genoegen zou doen lezen, indien wij niet zoo weinig van de karakters der handelende personen leerden kennen, hetgeen welligt daaraan toe te schrijven is, dat in het kleine cadre de personen elkaar verdringen; om die zelfde reden boezemt *de regte Jozef* ook minder belang in. Verre weg het beste verhaal noemen wij *Deine Meu.* waarin ons het karakter der lief-

regte Jozef ook minder belang in. Verre weg het beste verhaal noemen wij *Deine Meu*, waarin ons het karakter der liefhebbende oude aantrok, doch de ontkenning gezocht voorkomt. Eene tweede aanmerking is deze: dat de Auteur te natuurlijk is. Men versta ons wel. Van het zoo dikwijls herhaald *Rien n'est beau que le vrai*, willen wij niets afdingen, maar hoewel de natuur moet worden weêrgegeven, is het den kunstenaar verbleven om na te gaan, *wat* hij uit de natuur wil kiezen, en hoe hij het gekozene wil vereenigen, opdat er eenheid zij, in welke zich de verscheidenheid oplost. De schilder die letterlijk alles wil kopiëren, zoo als hij het in de natuur vindt, levert broddelwerk; de auteur die te natuurlijk is, wordt onnatuurlijk; en hoewel het wenschelijk is de personen zoo te doen spreken als zij in het werkelijke leven doen, kan

men toch nimmer vergeten, dat men hierin ook maat moet houden, en ze moet aanraken met den tooverstaf der kunst. Die kunst moet aanwezig zijn, maar de lezer moet die niet bemerken, en wanneer wij dus zeggen, dat de Auteur dezer Novellen *te* natuurlijk is, bedoelen wij dit in dien geest.

De uitgave is zeer net. Wij wenschten dat het voorbeeld der Uitgevers navolging vond, en men meerdere uitgaven in klein formaat deed verschijnen; dit zou de lecture veraangenamen, en vooral den prijs van Hollandsche romans, die zoo exorbitant hoog is, kunnen verminderen.

De portretjes over den titel zijn geestig geteekend.

De nieuwe recensent, ca 1857:

J. J. CREMER, BETUWSCHE NOVELLEN. Twee Deelen.
In één bandje. Te Haarlem, bij de Erven Loosjes. 1856.

J. J. CREMER, DANIEL SILS. Twee Deelen. Te Arnhem,
bij Is. An. Nijhoff en Zoon. 1856.

Reeds te lang misschien hebben wij gewacht met de aankondiging van bovenstaande werken des heeren Cremer; — te lang voor het zeer natuurlijk ongeduld van een Schrijver, die altijd benieuwd is naar eene publieke beoordeeling van zijn werk, zij 't hem overigens ook onverschillig, of die kritiek op zich zelf meer of minder gunstig zij; — te lang voor de uitgevers, die meenen belang te hebben bij eene spoedige aankondiging; — te lang eindelijk voor ons zelven, wien het eene aangename taak is een *gunstig* oordeel te kunnen uitspreken. — Wij hebben onwillekeurig het voorbeeld van den heer Cremer zelven gevolgd, die,

nadat hij in 1851 voor het eerst was opgetreden met een roman, getiteld: „de Lelie van 's Gravenhage,” zeer weinig of niet meer van zich had doen hooren op letterkundig terrein.

Toen wij in 1854 geroepen werden, dien eersteling te beoordeelen in dit Tijdschrift, konden wij niet anders dan een weinig gunstig gevoelen uitspreken; wij zeiden toen reeds, dat de kritiek, wier roeping is beschavend, levenwekkend, aanmoedigend te werken, ook den heer Cremer niet ontmoedigen moest, omdat eene mislukte poging geen regt geeft om te wanhopen voor de toekomst; — en wij besloten onze aankondiging met eene welgemeende raadgeving: „Behandel eenvoudige onderwerpen uit het dagelijksch leven geput, geen hoogdravende conceptiën, geen verwikkelde situatiën en vooral geen verhalen, die door verplaatsing in vorige eeuwen, geschiedkundige kleur vereischen.” — Want in de Lelie van 's Gravenhage meenden wij reeds sporen te zien van het talent, dat den heer C. thans kenmerkt: naïve opvatting, levendige, aanschouwelijke voorstelling.

Wij weten te wèl, hoe schrijvers veelal denken over recensenten; anders zouden wij geneigd zijn ernst te

recensenten; anders zouden wij geneigd zijn ernst te zoeken in de vraag van den heer C. aan het einde van zijn Daniel Sils geplaatst: „Geen knipoogjes aan heeren recensenten. Alleen de vraag aan hen, die het vroeger wèl met mijn letterarbeid meenden: heb ik u begrepen?”

Onder de laatste durven wij ons rangschikken; mogen wij er toe hebben bijgedragen, den heer C. op den weg te wijzen, waarop hij zich onderscheiden kan, 't zou ons een verblijdend teeken zijn voor den invloed der kritiek, op het gebied der letteren.

De Betuwsche Novellen, ten deele reeds vroeger in

het licht gegeven in den Gelderschen Volksalmanak, werden wel ontvangen bij het lezend publiek; thans in een bevallig formaat afzonderlijk uitgegeven, is hun natuurlijkerwijze een veel ruimere kring van lezers geopend geworden, waarin zij voorzeker niet minder wel zullen ontvangen zijn; want zij verdienen die gunstige onderscheiding in alle deelen en niemand die gevoel heeft voor echten humor, zal het boekken onvoldaan ter zijde leggen.

't Zijn niets dan kleine, heel eenvoudige, dood natuurlijke verhaaltjes; lompe boeren en boerinnen, die u aanschouwelijk worden voorgesteld in hun dagwerk, in hun plat boerenleven, tot in hun boerenspreekwijze en Over-Betuwsch pàtois; maar 't is waar gevoel dat schuilt in die harten, onbeschaafd, maar onbedorven; 't is echte godsdienstzin, die hen, als zich zelve onbewust, leidt tot de uitoefening van Christendeugd; 't is natuurlijk verstand dat zich uit in ongekunstelde vormen; 't is het naïve, het echt menschenlijke in den mensch, gegrepen uit de natuur, gepenseeld met het penseel van Conscience.

Even als dezen dwingt Cremer u tot gullen lach, terwijl de tranen u nog in de oogen parelen; wie is er,

Even als dezen dwingt Cremer u tot gullen lach, terwijl de tranen u nog in de oogen parelen; wie is er, die niet getroffen zou zijn bij de lezing van „Deine Men“, naar ons inzien, een juweeltje van naïveteit en ongekunsteld gevoel; bij „Wiege Mie“, een toonbeeld van Christelijke liefde, in eenvoudigheid des harten!

Wij houden het lieve boekken voor reeds te veel verspreid en gelezen, dan dat wij in eene uitvoeriger uitpluizing zouden behoeven te treden van de verschillende verhaaltjes, welke wij niet alle op dezelfde lijn zouden stellen, maar die toch alle den onbevangelezer genoeg zullen geven, zij 't ook, dat hem in

het gezin van den Ouden Wessels een paar bladzijden minder bevallen, of de Boeren op de Amsterdamsche kermis hem niet *altijd* doen lagchen.

Een werk van meerderen omvang, maar niet van meerder gehalte daarom, is Daniel Sils.

Zijn het hier geen boeren en boerinnen uit Over-Betuwe, die ons worden voorgesteld, toch zijn het bijna alle personen uit den geringeren stand der maatschappij, die wij in dit boek ontmoeten, waardoor het misschien aanspraak maakt op den titel van volksroman; hoewel wij niet zouden kunnen toegeven, dat een volksboek, zich uitsluitend op zoodanig terrein zou behoorren te bewegen.

Den held, een onecht kind van een stalhoudersknecht en eene fruitvrouw, later toevertrouwd aan de zorgen eener kroeghoudster, daarna ondermeester, om te eindigen als schoolmeester op eene dorpschool, kan men niet verwachten in meer verheven kringen te zien binnengeleid. Wat ons betreft, wij zijn er verre af het te betreuren, en gunnen den schrijver volgaarne alle vrijheid zijne personen te kiezen waar hij wil, en te plaatsen in welke omgeving hem goeddunkt; mits die per-

sen in welke omgeving hem goeddunkt; mits die personen getrouw blijven aan karakter en stand, mits die omgeving naar waarheid, doch zonder platheid worde geschilderd. En in dit opzigt verdient dit werk, naar ons inzien, allen lof; want het zijn menschen van vleesch en been, natuurlijke karakters, geen opgesmukte hoogdravende idealen, herders en herderinnen à la Watteau, geen chourineurs of Fleurs de Marie die wij aantreffen, geen maatschappij zoo als zij nergens is te vinden; eenvoudige maar geringe luidjes in de stad en op het land, met hunne eigenaardige gebreken en be-lagchelijkheden, met gezond verstand in het ongelet-

terd hoofd, met een opregt hart onder de schamele kleeding, met een vroom geloof, dat kracht geeft bij ramp of dood, al is 't ook weinig helder of soms wat hyperorthodox. Tante Trom en vrouw Meer en jufvrouw Krekel zijn uit de natuur gegrepen, wij kennen haar, wij hebben haar gezien en ontmoet. Ook Knippel, de gewikste in zijne schijnbare eenvoudigheid, kapitein Meeter, de ronde zeeman, de familie Broes en vooral mijnheer en mevrouw Papaver, zij zijn fiksche geteekend en nergens overdreven, hoe krachtig soms ook voorgesteld.

En Andries Volker en Rieka en eindelijk Daniel Sils? Ook die karakters aarzelen wij niet als goed opgevat en goed geschilderd te noemen en zij zijn de hoofdpersonen in den roman! — Hooger belangstelling en sympathie wekt hij op, het verlaten weeskind met zijn edel en goed hart, zijne eenvoudigheid en opregtheid te midden van die Krekels en Knippels en Broesen; wij begrijpen hem in zijne ontluikende genegenheid voor de liefvallige verloofde van zijn vriend Joe; deze ontwikkelt zijn hart door de liefde, gene zijn verstand, door onderwijs. Wij hebben hem lief, den jeugdigen schoolmeester te midden dier vrolijke dorpsjeugd, en

schoolmeester te midden dier vrolijke dorpsjeugd, en deelen in zijn stille droefheid als hij de kerkklok voor Rieka's huwelijk luidt; Rieka, die hij meer en anders bemint dan als eene zuster, maar tegen wie hij opziet als tegen eene, die reeds een volwassen meisje was, toen hij nog maar een knaap was; met wie hij zich geene inniger vereeniging kan denken, maar aan wie hij zich van kindsbeen af heeft toegewijd, onvoorwaardelijk en zonder gedachte op belooning.

En Rieka zelve, ook zij is natuurlijk, onschuldig, maar niet onnoozel; werkzaam en eenvoudig in elke

wij dezelfde overhelling tot het onwaarschijnlijke en ingewikkelde terug in Daniël Sils.

Wij willen niet in eene ontwikkeling treden, die den lezer het genoegen der verrassing zou bederven, maar houden ons overtuigd, dat de Schrijver het allereerst ons zal toegeven, dat zoo veel verwarring van personen, zoo veel verschillende verwisselingen van kinderen, als waarop deze roman is gebouwd, voor 't minst tot de onwaarschijnlijkheden behooren.

Tot het wezen des Romans behoort eene intrigue, wij spreken het niet tegen; maar hierin is het juist dat het talent van den heer Cremer zich uitspreekt naar ons inzien. In weerwil van al zijne verwickelingen, houden wij zijne fantasie niet rijk begaafd. Om uit te munten in het genie door dien Schrijver gekozen, moeten scheppingskracht en poëzy even krachtig zijn ontwikkeld, als de gave van opmerking en het talent van voorstelling of inkleeding. — Het laatste kenmerkt den heer Cremer, en dit is reeds veel. Hij wille niet hooger vliegen dan zijne vleugels bereiken kunnen, hij trachte zich zoo veel mogelijk te hou-

~~gevoelen van het licht stellen ten~~

Wij willen geen vlekken in het licht stellen ten koste van wat er te roemen valt, maar onpartijdige beschouwing vordert ook de vermelding van het gebrekkige; en dit brengt ons van zelve tot de conceptie van het gansche werk. Zijn wij, bij vroegeren arbeid van den Schrijver, gestuit op onwaarschijnlijkheid in het bouwen zijner fabel, op ingewikkelde situatiën, die niet genoegzaam gemotiveerd waren, op een weefsel van onmogelijke intriguen, — in mindere mate vinden

In het algemeen kunnen wij van dit werk getuigen, dat, zoo het al geen bepaalde zedelijke of godsdienstige rigting heeft, de geheele strekking er van zedelijk is en menig woord van den Schrijver, menige los daarheen geworpen bespiegeling van geloof en graf, den goedelijken, verlichten Christen stof kan leveren tot stichting; zij 't ook dat de geesel der satyre voor sommigen wat al te hard wordt gezwaaid, waar 't pas heeft te wijzen op overdrevenheid of onredelijkheid in opvatting of praktijk.

kunnen, hij trachte zich zoo veel mogelijk te houden aan eenvoudige conceptiën, daguerrotypen, door de kunst van het penseel verhoogd, geen uitgewerkte historiestukken, en wij houden ons verzekerd dat elk lezer met ons zal instemmen, als wij deze regelen eindigen met de woorden waarmede hij zijn Daniël Sils besluit: „Vaarwel... Ik hoop tot later.”

c.

Leydsche courant, 10 april 1857:

Betuwsche Novellen, door J. J. CREMER.

Haarlem 1856.

Onze provinciale almanakken hebben voornamelijk eene archaeologische strekking en daardoor minder eigenlijk gezegden letterkundigen naam. Bij gevolg moet het dubbel verwondering wekken, dat eenige stukjes in de boerentaal der Betuwe door den jeugdigen landschapschilder **Cremer** geschreven en gedurende de laatste jaren in de Geldersche volks-almanak geplaatst, niet alleen langzamerhand tot de kennis van het algemeen zijn doorgedrongen, maar, inzonderheid na de verschijning van zijn laatste verhaal (Deine-Meu), de ingenomenheid van het letterkundig gedeelte des lands zoodanig hebben opgewekt, dat de schrijver tegenwoordig onder onze meest oorspronkelijke penvoerders genoemd wordt en onderscheidene boekverkoo-

pers het verzoek tot hem rigtten, die kleine vertellingen, tot een bundel verzameld, in het licht te geven. De Erven Loosjes te Haarlem werd het toegestaan, en voor eenige maanden verschenen de *Betwische Novellen*, vijf in getal. Het zijn toonbeelden van eenvoudigen, onschuldigen verhaaltrant; meesterstukken van even eenvoudig, onschuldig en frisch gevoel. Men bespeurt duidelijk, dat de schrijver, ook hierin gelijk aan onze oude meesters, niet wist, hoe mooi was wat hij deed; daardoor is er iets opregts, waars, eigenaardigs in de novellen gekomen, hetwelk in tegenstelling is met heel veel wat in ons land van de pers komt en, voor enkelen althans, onleesbaar-gemaakt, ten gevolge van allerlei praalzieke verstrooiingen, uitvalt, en gaat er een geur uit op en ligt er een waas over, dat den gevoeligen mensch wel treft, den man vatbaar voor humor wel een traan ontlokt en de teederste snaren doet trillen, maar ontsnapt aan alle ontleding. Ten gevolge van die onbewustheid, is de schrijver ook zoo objectief. Nooit eenige eierzuchtige beschrijving, nooit op den voorgrond de natuur in phrasentooi en woordenkeur gehuld, of zich opgehouden bij stoffelijke bijzonderheden; ge voelt den middag op het zonnige hooiveld, maar de boeren en boerinetjes gaan stilletjes hun gang, zonder zich om hun lezer te bekreunen. Om den mensch zelven, om diens geest en gemoed, is het den schrijver te doen, en gij staat verbaasd en verrukt over de poëzij, die Cremer uit de waarheid haalt, en over het ideaal, dat hij uit de werkelijkheid weet af te zonderen, zonder deze ooit te benadeelen. Tevens predikt hij stilzwijgend de gulden les, dat zedelijk, waar zij een algemeen menschelijk gebied betreden en het een algemeen menschelijk belang geldt, allen gelijk staan en de landbouwer, even kiesch, even fijn, even edel, door een zelfde gevoel, al is het dat hij het niet in door de wereld vooraf bepaalde vormen uitdrukt, bewogen, bestuurd en doordrongen wordt en in zekeren zin even fatsoenlijk man is als de heer wiens land hij bearbeidt.

Er zou, wilde men de *Betwische Novellen* met de voortbrengsels van Auerbach en anderen vergelijken, een uitvoerig opstel over deze inderdaad belangrijke verschijning in onze vaderlandsche kunst te schrijven zijn. Dit bestek gedooft zulks echter niet. Wij bepalen ons slechts tot de bewering, dat Cremer zijne plaats vindt tusschen Sand en Conscience, minder kunstig en overdreven dan de eerste, minder kinderachtig en oppervlakkig dan vaak de laatste zijn kan. Als man der kunst staat Cremer ongetwijfeld hooger dan de Belgische romanschrijver; daarbij is hij degelijker dan Sand en loopt er door al wat hij voortbrengt een ader van gezond en zuiver godsdienstig gevoel, welke een liefelijken indruk geeft en bij Sand meestal gemist wordt of vervangen door eene soort van wijsgeerige en staatkundige godsvereering, waarmede zich Nederland niet kan vereenigen.

Onder de hoedanigheden, waardoor zich Cremers werk onderscheidt, noemen wij, magt over zijn onderwerp, spaarzaamheid, gemakkelijken slag van verhalen, voorstellen, voortzetten, aan een hechten, overgaan van den eenen toon in den anderen, het nemen en doen van gelukkige wendingen en grepen, (De regte Josef blz. 2—5) en het in zekeren zin onwillekeurig bereiken eener groote verhevenheid door de meest ongezochte middelen ('t Kriekende Kriekske blz. 133). Gaarne haalden wij de brokken aan, waarop wij het oog hebben, doch moeten ons bekorten. Wilden wij vervolgens nog kritiek uitoefenen, zouden wij ons inzonderheid naar een gebied dienen te begeven (*), waar Cremer het landleven en den boerenstand ontrouw wordt, en enkel de *Betwische Novellen* liggen voor ons. Na de uitgave zijn ze door een zesde, 't Kriekende Kriekske, tot een half dozijn vermeerderd. Slechts een half dozijn verhaaltjes! Oppervlakkig beschouwd, welk een gering letterkundig contingent! maar belangrijker voor de regtbank van den goeden smaak en de ware kunst en waarschijnlijker voorwaarden van leven bevattende dan menig paar lijvige boekdeelen.

Anacréon n'a laissé qu'une page
Qui flotte encor sur l'abîme du temps.

L. April 1857.

J. K.

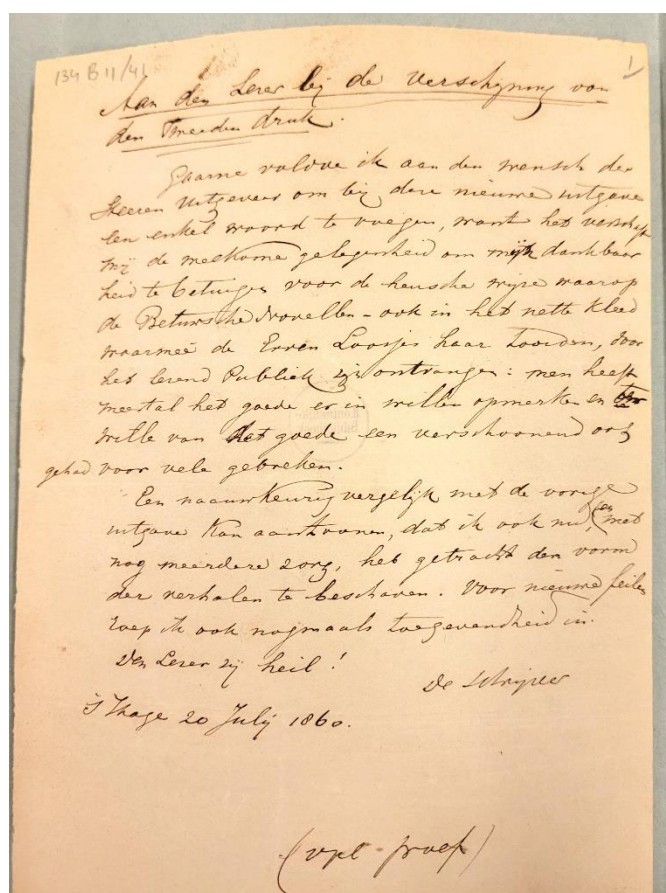
(*) Wij kunnen ons evenwel niet weerhouden terug te wijzen op de oude Wessels en zijn gezin, blz. 113—118, en Deine-Meu, blz. 76—78.

landschapschilder Cremer geschreven en gedurende de laatste jaren in den Gelderschen volks-almanak geplaatst, niet alleen langzamerhand tot de kennis van het algemeen zijn doorgedrongen, maar, inzonderheid

1) Wij vonden in de „Leydsche Courant” van 10 April de hier medege-deelde aankondiging en aanprijzing van een bundel novellen, die, even als de jongste prozafchriften van Schimmel en Donker, reeds geruimen tijd in handen van een onzer Warandgenoten was en om behandeling maande. De Warandmeester meent alsnu niet beter te kunnen doen, met betrekking tot zijne eigene hoogschatting van 's Heeren Cremers buitengewone talenten, en met betrekking tot de rechten onzer lezers, dan den Heer Cremer de kleine voldoening te geven, gemeld artikel hier overgenomen te vinden. 't Is, voorwaar, geen geringe palm, die hem is gereikt: want langs de J[on-
stighe K[oorde] der initialen J. K. in betrekking met den plaatsnaam L. op te klimmen tot de getuigenis J[a, wel] K[likspaan-zelf] is hier de recensent, eischt maar weinig scherpzinnigheid en dunkt ons niet onbescieden. Al zou-
den wij, ten aanzien der vergelijking van den Heer Cremer met de schrijvers van „La petite Fadette” of „La mare au diable” en van „Hoe men schildert wordt”, de „Loteling” en den „Leeuw van Vlaenderen” eenig voorbehoud wenschelijk rekenen: in ieder geval — geprezen te worden door een der
scheppers van onzen nieuweren hollandschen prozastijl *) is geene geringe aan-
moediging. Zij bewege den Heer Cremer onze vaderlandsche letterkunde nog met menige frische bloem uit zijnen hof te verrijken. A. Th.

*) „De la littérature Néerlandaise”, van J. A. A. Th. pag. 252.

Handschrift uit de Koninklijke bibliotheek, voorwoord bij 2e druk in 1860.

2e druk Loosjes, 1860:

BETUWSCHE NOVELLEN,

DOOR

J. J. CREMER.

TWEDE DRUK.

HAARLEM,
DE ERVEN LOOSJES.

1869.

*Protestantsche
Bibliotheek
te 's Gravenhage.*

Opregte Haarlemsche courant, 31 augustus 1869:

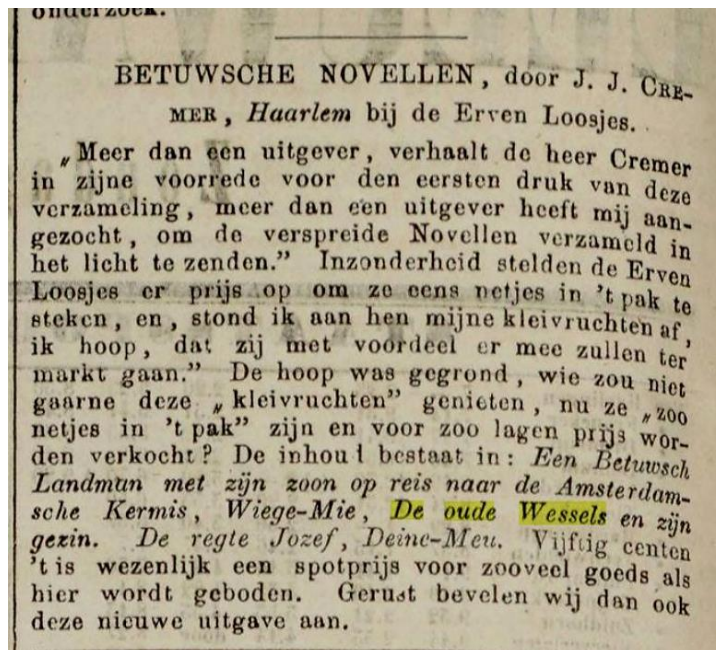
Het vaderland, 28 september 1869:

Wij behoeven de lezers van *Het Vaderland* niets te vertellen van de geschriften van **Cremer**. De belangstelling, welke dokter Helmond en zijne betrekkingen ondervinden, toont dat het publiek van dit blad dien schrijver gunstig gezind is. Het is daarom ook niet noodig een aanbeveling te geven van den nieuwen en netten herdruk, welke bij de Erven Loosjes te Haarlem het licht heeft gezien van de »Betuwsche Novellen.” Het bezoek van Gerrit Meeuwsen en zijn zoon aan de Amsterdamsche kermis, Wiege-Mie, Wessels en zijn gezin, de Rechte Jozef en Deinemeu, ziedaar de vijf novellen, welke het publiek opnieuw aangeboden worden in netten vorm en voor den uiterst geringen prijs van *vijftig cents*. Goedkoope lectuur, vooral wanneer het goede lectuur is zooals deze, beveelt zichzelf aan, en we bepalen ons dus tot een vermelding dezer uitgave.

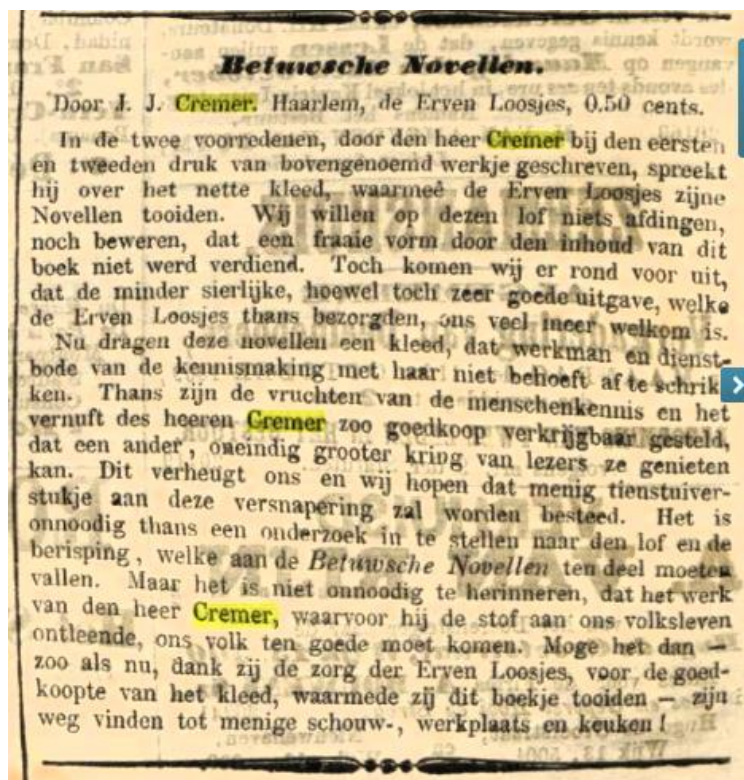
Het vaderland, 29 september 1869:

Leeuwarder courant, 3 oktober 1869:

NRC, 3 oktober 1869:

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant, 8 oktober 1869:

Boekaankondiging.

BETUWSCHE NOVELLEN, door J. J. CREMER.
Haarlem, Erven Loosjes, 50 cents.

"Goede wijn behoeft geen krans." De geestige, gevoelige, fijn getinte en frisch aan het volksleven ontleende vertellingen van den heer **Cremer**, hebben reeds zoo zeer alle harten in Nederland gewonnen en des schrijvers meesterschap op dit gebied der novellistiek helder in het licht gesteld, dat het bijkans overbodig mag heeten, ook deze nieuwe, derde uitgave van een aanbevelend woord te voorzien.

Toch munt zij door iets uit, wat hare beide voorgangers misten en wat haar in ons oog juist bijzonder tot aanbeveling strekt, te weten, den uiterst geringen prijs, waarvoor ze verkrijgbaar is gesteld. Dientengevolge toch kunnen deze verhalen thans in waarheid worden, wat zij door vorm en inhoud beide vooral verdienen te zijn — "volkslectuur."

Met warmte bevelen wij ze dan ook als een gezond geestesvoedsel, gedurende de lange huiselijke winteravonden die op handen zijn, inzonderheid onzen lezers ten plattenlande aan. Voor de bewoners eener provincie, die zoo naauw grenst aan de streken, welke Cremer's pen heeft verheerlijkt, moet bovendien het Betuwsch dialect, dat in de meesten dezer vertellingen de hoofdrol speelt, eene eigenaardige bekoorlijkheid bezitten. Wij gelooven geheel in den geest des schrijvers te handelen, wanneer wij aan zijn *Wiege-Mie*, zijn *regte Joseph*, zijn *Deine-Meu*, enz., in dit hun nieuw gewaad, vooral een hartelijk "welkom" toewenschen onder menig rieten dak, ook aan deze zijde van den IJssel.

Algemeen handelsblad, 28 november 1869:

Niet zonder eenige gedachte aan het ophanden St. Nicolaasfeest waarschijnlijk hebben de Erven Loosjes te Haarlem dezer dagen een nieuwen, zeer goedkoop en druk doen verschijnen van eenige Betuwsche Novellen door J. J. Cremer.

Behoeven wij iets tot aanbeveling van dit prettig boekje te zeggen? Vermoedelijk niet. Wij bepalen ons dus tot de mededeeling, dat de lezer daarin vinden zal, de volgende welbekende vrienden: *Een Betuwsch Landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis*; *Wiege-mie*; *de oude Wessels*; *de regte Jozef*; *Deine-Meu*.

Algemeen dagblad van Nederland, 8 januari 1870:

PRIJS 50 CENT

BETUWSCHE NOVELLEN

DOOR (2607)
J. J. CREMER.

Uitgave van de Erven LOOSJES. Haarlem.

Opregte Haarlemsche courant, 25 november 1872:

**** Bij de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, zijn verschenen :**

CREMER'S

Betuwsche Novellen. Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche Kermis. Wiege-Mie. De oude Wessels en zijn gezin. De regte Jozef. Deine-Meu.	Een Reisgezelschap. Deel I. Eene Zoogmoeder. De Vriend van den huize. Deel II. Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairière. Het einde.
---	---

Prijs van elk deeltje f -.50.

Nieuws van den dag, 30 november 1872:

Bij de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, zijn verschenen :

CREMER'S

Betuwsche Novellen. Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis. Wiege-Mie. De oude Wessels en zijn gezin. De regte Jozef. Deine-Meu.	Een Reisgezelschap. Deel I. Eene Zoogmoeder. De Vriend van den huize. Deel II. Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairière. Het einde.
---	--

(5664) Prijs van elk deeltje 50 Cents.

Nieuws van den dag, 2 januari 1873:

Bij de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, zijn verschenen :

CREMER'S

Betuwsche Novellen. Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis. Wiege-Mie. De oude Wessels en zijn gezin. De regte Jozef. Deine-Meu.	Een Reisgezelschap. Deel I. Eene Zoogmoeder. De Vriend van den huize. Deel II. Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairière. Het einde.
---	---

(5664) Prijs van elk deeltje 50 Cents.

Arnhemsche courant, 24 november 1873:

Alom te bekomen:

J. J. CREMER, Betuwsche Novellen . f 0.50
— Een Reisgezelschap 2 dln. » 1.—

Beide werken zijn voorzien van een net ge-
illustreerd omslag. Van het Reisgezelschap is
elk deeltje afzonderlijk te bekomen.

Uitgave van de Erven Loosjes te Haarlem.

Arnhemsche courant, 22 december 1873:

Alom te bekomen:

J. J. CREMER, Betuwsche Novellen . f 0.50
— Een Reisgezelschap 2 dln. » 1.—

Beide werken zijn voorzien van een net ge-
illustreerd omslag. Van het Reisgezelschap is
elk deeltje afzonderlijk te bekomen.

Uitgave van de Erven Loosjes te Haarlem.

Opregte Haarlemsche courant, 4 november 1876:

Waar zit nu de winst??

Een men kan nu wel eens lust hebben, om alleen voor de pret te werken en dat is zeker hier het geval, want de werken van den vermaarden **J. J. Cremer** zijn zoo gezocht en zoo gewild, dat ze waarlijk ook zonder toegift gretig worden gekocht. Niemand kan dan ook met **50 Centen** voor een werk van Cremer bekocht zijn en ieder een kan dan ook wel begrijpen, dat het alleen geldmakerij is en dat de voorraad binnenkort zal zijn uitverkocht: bestel dus spoedig voordat die werken zijn uitverkocht. Lees nu den inhoud van den

1^{en} Bundel. Portretten. — Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. — Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. — Driemaal gezien.

2^{en} Bundel. Arme Samuel. — Op den Zolder. — Wat Vader Harmen vertelt. — Naar omhoog. — Het jawoord.

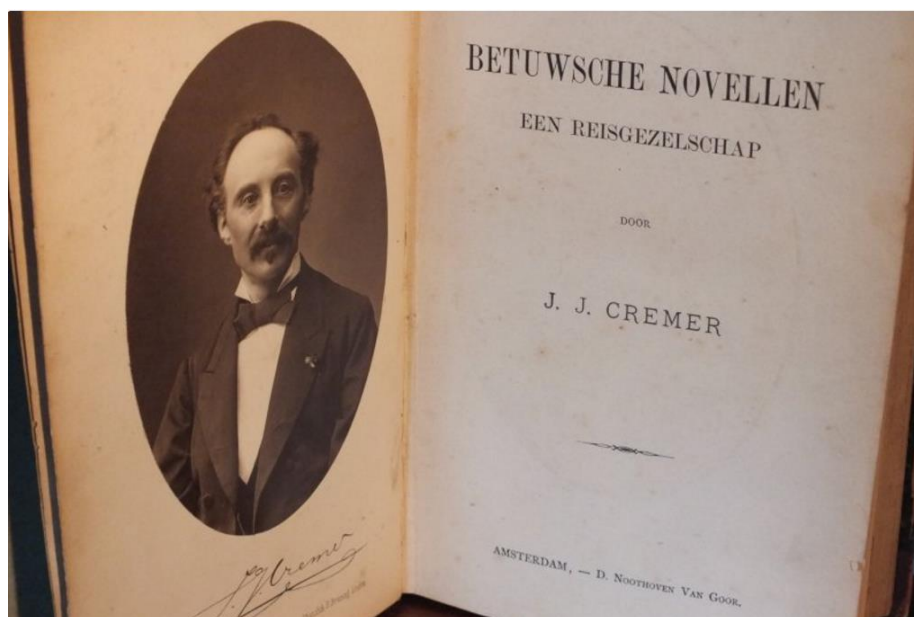
3^{en} Bundel. Kees Springer in en buiten de kerk. — Zes schetsen in eene lijst. — Een Winteravond.

4^{en} Bundel. Bruur Joapik. — Oan 't kleine Rovieke. — 't Pauwvoerke.

De prijs van elken bundel is nu gesteld op slechts **50 Cent**. Bovendien worden bij elken bundel nog cadeau gedaan **25 beste enveloppen** voor brieven en **2 prentenboekjes** voor kleine kinderen.

Met **10 Cent** verhooging voor elken bundel geschiedt de toezending *franco* door 't gehele land. — Het is voldoende op den postwissel te vermelden Cremer 1^e, 2^e, 3^e of 4^e bundel; briefschrijven niet noodig. **D. BOLLE**, Noordblaak, te Rotterdam, en verder alom.

Romantische werken, 1877:

Nieuws van den dag, 3 september 1883:

Daar zijn ze!

100 Ct.

Lang gewacht!

Maar toch gelukt!

De beste en geliefdste Werken van J. J. CREMER.

Het mocht ons gelukken Eigenaar te worden van de meest gezochte en meest verkochte afzonderlijke Uitgaven van CREMER's Werken, namelijk van: **Het Reisgezelschap**, in 2 deelen; Eerste deel. 1. Een Zoogmoeder. 2. De Vriend van den Huize. — Tweede deel. 1. Ritter's Hans. 2. De Fransche Komiek en de Douairière. 3. Het einde; en van de **Betuwsche Novellen**. 1. De Betuwsche Landman met zijn Zoon op Reis naar de Amsterdamsche Kermis. 2. Wiege-Mie. 3. **De oude Wessels** en zijn Gezin. 4. De rechte Jozef. 5. Deine-Meu.

Deze drie Deelen, afzonderlijke uitgave, zijn nog nooit in de tweede hand in prijs verminderd geweest. Wel hebben wij en andere Confraters te zamen meer dan 100,000 afzonderlijke uitgaven bij tientallen en bij vijftallen in één Pakket te zamen opgeruimd, doch deze 3 deelen waren daar nooit bij, als zijnde destijds voor afzonderlijke uitgaven het Eigendom van de Firma de ERVEN LOOSJES, te Haarlem.

Thans ruimen wij deze partij afzonderlijke uitgaven op voor slechts f 1 de 3 bovengenoemde deelen, franco te huis. De aflevering geschiedt in volgorde, tegen toezending van Postwissel van Een Gulden, bij

GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Bezitters van CREMER's Novellen en Vertellingen, bovenstaande 3 deelen hebt ge waarschijnlijk nog niet in uw bezit. Maak dus van het oogenblik gebruik. (4777)

Nieuws van den dag, 23 april 1884:

**Drie Deelen Novellen van J. J. CREMER,
Spiksplinternieuw.**

Eerste deel. Een Reisgezelschap. — Een Zoogmoeder. — Een Vriend van den Huize.

Tweede deel. Een Reisgezelschap. — Ritter's Hans. — De Fransche Komiek en de Douairière. — Het Einde.

Derde Deel. Betuwsche Vertellingen. — Een Betuwsch Landman met zijn Zoon op reis naar de Amsterdamsche Kermis. — Wiege Mie. — **De oude Wessels** en zijn Gezin. — De rechte Jozef. — Deine Meu.

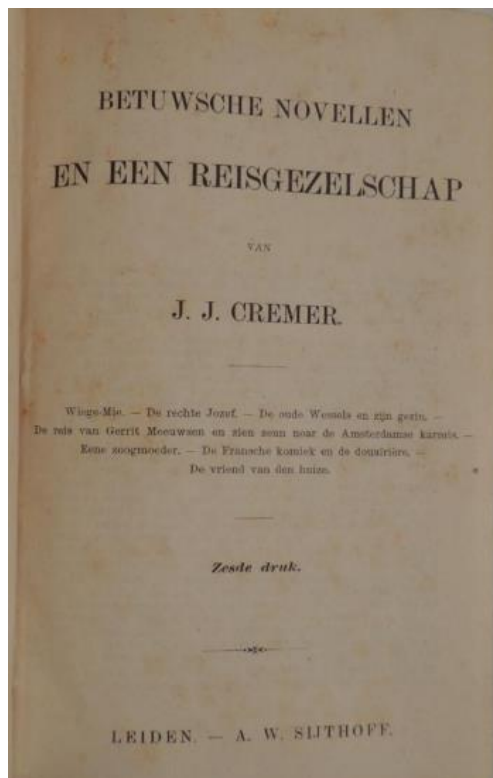
Ja, werkelijk het is eene waarheid. Bij dit mooi Pakket Schrijfbehoeften geven wij deze drie spiksplinternieuwe Deelen van CREMER geheel Cadeau. Deze drie deelen behooren niet bij de vroeger door ons en anderen aangeboden 10 deelen, doch maken een afzonderlijke Serie uit (uitgave ERVEN LOOSJES) en komen dus ook niet voor in de vroeger aangeboden tien deelen.

Maar wat dit kolossaal mooie aanbod nog mooier, nog voordeliger, nog verrassender maakt is het volgende, dat wij u beleefd verzoeken met eenige attentie te lezen:

Van de door ons aangeboden Scheurkalenders met daaraan verbonden gelegenheid om de **Villa Fortuna**, te Nieuw-Loosdrecht, te kunnen Cadeau krijgen, hebben wij nog eene goede hoeveelheid overgehouden. De tijd voor Scheurkalenders is natuurlijk voorbij. Nu hebben wij uit die overgeschoten Exemplaren al de Bons uitgehaald en zullen deze geheel Cadeau maken, ten einde daardoor de gelegenheid te ontnemen, dat wij zelve de **Villa Fortuna** kunnen houden. Ieder Kooper van zoo'n prachtvol Pakket voor slechts f 1.25 met drie deelen van CREMER er bij Cadeau ontvangt bovendien daarbij nog gratis een van die overgebleven nummers voor de **Villa Fortuna**, zoodat, indien op het nummer dat men Cadeau krijgt de f 100,000 valt in de 31ste Staatsloterij (en op een der nummers die wij afgeven moet dat zeker gebeuren), de Houder daarvan als Cadeau in het bezit wordt gesteld van de allerhefste, onlangs fraai gerestaureerde **Villa Fortuna**, te Nieuw-Loosdrecht, met grooten Tuin, Moestuin, Boomgaard, Schuur, fraai Kippen- en Duivenhok, Schuithuis, Zeilvaartuigje enz. enz., te zamen groot ruim 2200 [] Meters.

Let wel. In zoo'n pak heeft men niet, zooals bij de Scheurkalenders, de kans een Bon voor de Villa te kunnen vinden, neen! bij elk Pakket zal men nu zeker een Bon vinden voor de **Villa Fortuna**, die wij er gratis bij doen. Haast u dus vóór dat het te laat is. De Villa wordt intusschen door een onzer zoolang zelve bewoond, opdat dezelve dan beter en in goeden staat onderhouden wordt. Zend nu maar dadelijk Postwissel van f 1.25 aan **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht 28**, of zend met f 1.25 a contant bij onzen Opvolger in het Winkeldebiel, **Leliegracht 26, Amsterdam.**

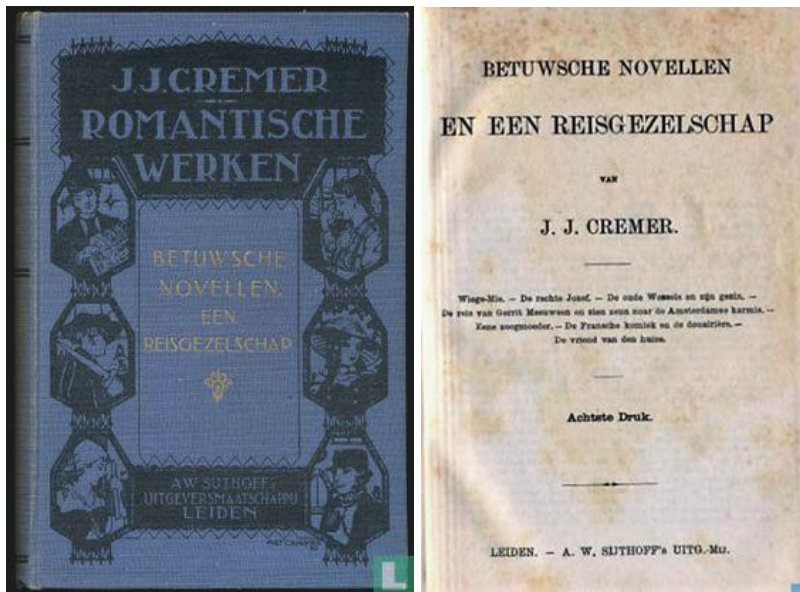
1887-1888, 6^e druk:

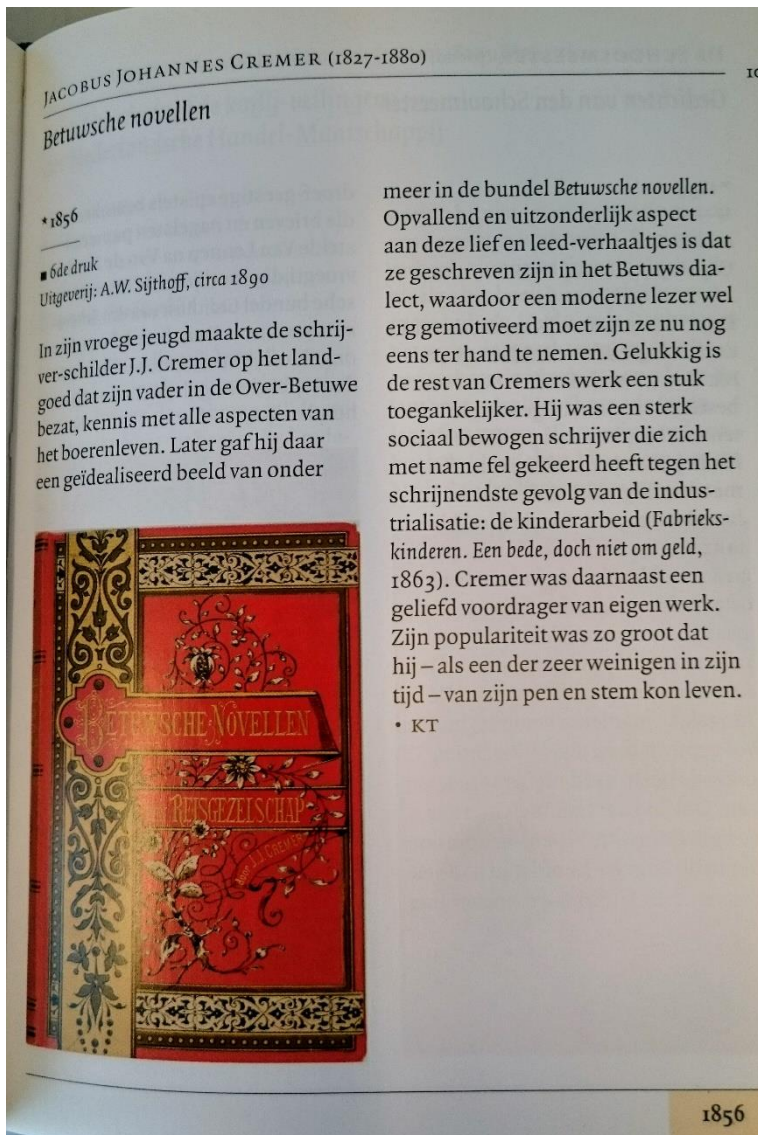
Nieuwsblad voor den boekhandel, 19 december 1882:

1917, 8^e druk:

Het literatuurboek, 2009:

2013:

Jacobus Jan Cremer - Betuwsche Novellen, En Een Reisgezelschap

Schrijver:	Jacobus Jan Cremer
Titel:	Betuwsche Novellen, En Een Reisgezelschap
ISBN:	9783849542351
Taal:	Nederlands
Uitgever:	Tredition Classics
Bijzonderheden:	2013 440pp Gebonden
Prijs:	€ 48,80 (Excl. verzendkosten)
Meer info:	

Boekstra uit Nijverdal

Bij Boekstra koopt u nieuwe boeken tegen de
zending binnen Nederland, vanaf 25 euro GEE
België 2,95 euro per zending. Minimale bestel
verzoeken? Meestal geen punt, vermeld ze in
op onze website.

Kindle epub, 2014:

Kindle Store > Kindle-boeken > Literatuur & fictie

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap
Kindle-editie
Jacobus Jan Cremer (auteur) | Indeling: Kindle-editie
4,0 ★★★★★ 1 beoordelingen [Alle verschijningsvormen en edities zien](#)
Dit boek is door vrijwilligers geconverteerd van de gedrukte editie naar een digitale editie. Het is mogelijk dat het online gratis te verkrijgen is. Als je de Kindle-editie koopt, wordt deze draadloos geleverd.

Printlengte	Taal	Publicatiedatum	Bestandsgrootte
 441 pagina's >	 Nederlands	 10 oktober 2014	 511 KB >

 [Een probleem met dit product melden](#)

Kindle-editie
€ 0,00
Direct beschikbaar

Hardcover
€ 29,90

Paperback
€ 22,90

Andere Nieuw vanaf € 22,90 >

Kindle-prijs: € 0,00
Prijs is inclusief btw
Verkocht door: Amazon Media EU S.à r.l.
[Nu kopen met 1-Click](#)
Lezen met onze Gratis app
[Bezorgen in je Kindle-bibliotheek](#) >

Op lijst zetten >

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap

1,99 verkoop door: bol.com

Productspecificaties

 Zoeken naar kenmerken?

Inhoud

Taal	nl
Bindwijze	E-book
Oorspronkelijke releasedatum	08 februari 2022
Ebook Formaat	Adobe ePub
Illustraties	Nee

Betrokkenen

Hoofdauteur	Jacobus Jan Cremer
-------------	------------------------------------

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap

1,99 verkoop door: bol.com

Auteur: [Jacobus Jan Cremer](#)

Nederlands | E-book | 4064066311698 | 08 februari 2022 | Adobe ePub

[> Alle productspecificaties](#)

 Je leest ebooks gemakkelijk op je Kobo e-reader, of op je smartphone of tablet met de bol.com Kobo app. Let op! Ebooks kunnen niet geannuleerd of geretourneerd worden.

Samenvatting

"Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap" van Jacobus Jan Cremer. Gepubliceerd door Good Press. Good Press publiceert een ruim aanbod aan titels in alle genres. Van bekende klassiekers & literaire fictie en non-fictie tot vergeten-of nog niet-ontdekte pronkstukken-van de wereldliteratuur, wij publiceren boeken die u beslist moet lezen. Iedere Good Press editie is zorgvuldig aangepast en

Apple books Epub 2016:

Apple Books Preview Topboeken

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap
Jacobus Jan Cremer
★★★★★ 12+5 beoordelingen

In de tweede helft van de negentiende eeuw genoot deurschiller-van-huiz-uit een grote populariteit als schrijver van dorpsverhalen met een sociaal tint als voorstrachtsunderaar. Geboren Gerdensman beschijft hij idealiserend het leven op het Betuwe plateau en laat zijn personages een door niets zelf samengesteld duitse versien. In deze knutselle uitgeet naar de druk van 1868 (Cremer was toen al een jaar dood) zijn twee bundels regeeremen het denu. Betuwsche novellen (1856), waarvan later twee verhalen werden toegevoegd, en de derde bundel Een reisgezelschap (1864). Een beleefte inleiding met biografische en (met al te heldere) bibliografische gegevens informeren de lezer.

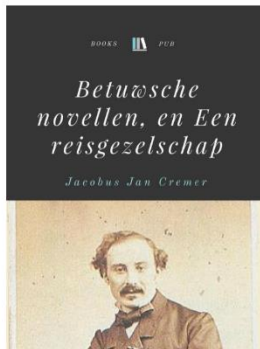
GENRE	UITGEGEVEN	TAAL	LENGTE	UITGEVER	GROOTTE
Reizen en avontuur	1880 1 januari	NL Nederlands	591 Pagina's	Public Domain	382,8 kB

Klantrecensies
★★★★★
Fred Bosman, 28-06-2017
Kleine lieden, maar innemende lieden
Cremer is een symphonisch verteller. Naast
schrijver was hij ook schiller. Dankend van
Betuwe landschappen. Zij verhalen gaan

Epub, 2017:

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap EBOOK i

Auteur: [Jacob Jan Cremer](#) | Taal: Engels | [Schrijf een review](#) | [Delen](#)

Bindwijze : E-book

E-book
2,94

E-book in Kobo Plus
Gratis voor abonnees

2,94

Direct beschikbaar

Verkoop door bol.com

Ebook

- ✓ E-book is direct beschikbaar na aank
- ✓ E-books lezen is voordelig
- ✓ Dag en nacht klantenservice
- ✓ Veilig betalen

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap

2,94 verkoop door: bol.com

Auteur: [Jacob Jan Cremer](#)

Engels | E-book | 1230002054636 | 19 december 2017 | Adobe ePub

[> Alle productspecificaties](#)

Je leest ebooks gemakkelijk op je Kobo e-reader, of op je smartphone of tablet met de bol.com Kobo app. Let op! Ebooks kunnen niet geannuleerd of geretourneerd worden.

Samenvatting

Al voor zijn huwelijk was hij begonnen romans en novellen te schrijven. Zijn Betuwsche novellen en vooral de Over-Betuwsche novellen in de streektaal van de Betuwe werden bestsellers. Zij spelen zich af in en om het dorp Driel waar hij de zomers van zijn jeugd had doorgebracht. Latere vertellingen zijn veelal gesitueerd in Den Haag en Scheveningen.

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap

2,94 verkoop door: bol.com

Inhoud

Taal	en
Bindwijze	E-book
Oorspronkelijke releasedatum	19 december 2017
Ebook Formaat	Adobe ePub

Betrokkenen

Hoofdauteur	Jacob Jan Cremer
Hoofduitgeverij	Books Pub

Calbona, 2018:

Schrijver:	Cremer, Jan Jacob
Titel:	Betuwse Novellen en een Reisgezelschap - POD editie
ISBN:	9789492575944
Taal:	Nederlands
Uitgever:	Calbona Uitgeverij
Bijzonderheden:	2018 384pp Paperback / softback
Prijs:	€ 22,50 (Excl. verzendkosten)

Calbona, 2018

EPUB 2020:

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap EBOOK i

Auteur: [J. J. Cremer](#) | Taal: Nederlands | ★ ★ ★ ★ ★ [Schrijf een review](#) | [Delen](#)

Inkijckexemplaar

Auteur: [J. J. Cremer](#)

Nederlands | E-book | 1230004103394 | 08 augustus 2020 | -108887

Bindwijze

E-book
€ 1,17

E-book in Kobo Plus
Gratis voor abonnees

1,17

Direct beschikbaar

Verkoop door bol.com

Ebook

- ✓ E-book is direct beschikbaar na aa
- ✓ E-books lezen is voordelig
- ✓ Dag en nacht klantenservice
- ✓ Veilig betalen

Bekijk ook eens

EPUB 2022:

Bindwijze : E-book

E-book
1,99

E-book in Kobo Plus
Gratis voor abonnees

1,99

Direct beschikbaar

Verkoop door bol.com

Ebook

- ✓ E-book is direct beschikbaar na aankoop
- ✓ E-books lezen is voordelig
- ✓ Dag en nacht klantenservice
- ✓ Veilig betalen

Anderen bekeken ook

Jacobus Jan Cremer

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap
1,99 verkoop door: bol.com

Productspecificaties

Q Zoeken naar kenmerken?

Inhoud

Taal	nl
Bindwijze	E-book
Oorspronkelijke releasedatum	08 februari 2022
Ebook Formaat	Adobe ePub
Illustraties	Nee

Betrokkenen

Hoofdauteur [Jacobus Jan Cremer](#)

Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap
1,99 verkoop door: bol.com

Auteur: [Jacobus Jan Cremer](#)

Nederlands | E-book | 4064066311698 | 08 februari 2022 | Adobe ePub

> [Alle productspecificaties](#)

⚠ Je leest ebooks gemakkelijk op je Kobo e-reader, of op je smartphone of tablet met de bol.com Kobo app. Let op! Ebooks kunnen niet geannuleerd of geretourneerd worden.

Samenvatting

"Betuwsche novellen, en Een reisgezelschap" van Jacobus Jan Cremer. Gepubliceerd door Good Press. Good Press publiceert een ruim aanbod aan titels in alle genres. Van bekende klassiekers & literaire fictie en non-fictie tot vergeten-of nog niet-ontdekte pronkstukken-van de wereldliteratuur, wij publiceren boeken die u beslist moet lezen. Iedere Good Press editie is zorgvuldig aangepast en

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 11 februari 2024.